

FINANCOVÁNÍ PROFESNÍCH KOMOR S POVINNÝM ČLENSTVÍM

VLADIMÍR ŠEFL

Katedra finančního práva a národního hospodářství,
Masarykova univerzita Brno, Česká republika

Abstract in original language

V České republice je zákonem zřízeno 12 profesních komor s povinným členstvím. Tyto komory jsou součástí veřejného sektoru. Příspěvek se zabývá financováním činnosti těchto komor.

Key words in original language

Profesní komora, veřejný sektor, financování

Abstract

In the Czech legal system, with the system of regulated professions, there are 12 professional chambers with the statutory membership. These chambers are part of the public system. The article deals with issues of financing the activities of these chambers

Key words

Professional chamber, public system, financing

1. ÚVOD

Profesní komory s povinným členstvím v České republice se řadí mezi veřejnoprávní subjekty a i přes jejich specifické postavení a zejména financování také tyto subjekty hospodaří s veřejným majetkem a je tak možné je zařadit mezi jeden z typů subjektů veřejných financí a to přesto, že je nelze řadit mezi subjekty veřejného sektoru v užším ekonomickém významu. Oproti jiným subjektům veřejných financí ale vykazují profesní komory určité odlišnosti a to často velmi významné. Tato práce se tak zaměřuje na tyto aspekty úpravy a fungování profesních komor. Aby bylo možné popsat problematiku financování profesních komor, je nutné nejprve stručně popsat jejich právní a ekonomické postavení v systému veřejné správy České republiky. V některých bodech se přímo odkazují na úpravu a nastavení systému v jedné z profesních komor - Komoře daňových poradců ČR.

Již v úvodu je možné ale zkonstatovat, že výsledkem hospodaření se profesní komory pozitivně odlišují od většiny nejvýznamnějších subjektů veřejných financí a to i v současném pokrizovém ekonomickém stavu.

2. POSTAVENÍ PROFESNÍCH KOMOR S POVINNÝM ČLENSTVÍM

2.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA

Profesní samospráva v České republice má v rámci veřejné správy svou historii již v období tzv. první republiky, kdy existovala různá profesní sdružení, a zřízení současných profesních komor tak navázalo na tuto historii. Samotný princip profesní samosprávy vyplývá z demokratických principů uspořádání společnosti a umožňuje jejím členům v zákonem daném rozsahu spravovat si samostatně své záležitosti spojené s výkonem profese. Česká republika se tak řadí mezi země, ve kterých je úprava profesí regulována přímo zákonem, kdy existují profesní sdružení jak na dobrovolném principu sdružování (takto sdružovány jsou ve většině případů profese vykonávající činnost na základě živnostenského oprávnění), tak i povinném (do této kategorie pak spadají podnikatelské činnosti regulované zvláštním právním předpisem). Do druhé skupiny se tak řadí i tzv. nezávislá povolání.

Problematikou povinného členství v profesních komorách se již zabýval i Ústavní soud, jehož rozhodnutí obsahuje důležité aspekty i z pohledu předmětu této práce. Institut povinného členství má tak své dopady jak na členy komor, tak příjemce služeb těchto osob a také orgány veřejné moci.

V České republice je v současné době zřízeno zvláštními zákony těchto 12 profesních komor:

Česká lékařská komora – zákon č. 220/1991 Sb.

Česká lékárnická komora – zákon č. 220/1991 Sb.

Česká stomatologická komora – zákon č. 220/1991 Sb.

Česká komora architektů – zákon č. 360/1992 Sb.

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě - zákon č. 360/1992 Sb.

Česká advokátní komora – zákon č. 85/1996 Sb.

Exekutorská komora České republiky – zákon č. 120/2001 Sb.

Komora auditorů České republiky – zákon č. 93/2009 Sb.

Komora daňových poradců České republiky – zákon č. 523/1992 Sb.

Komora patentových zástupců České republiky – zákon č. 237/1991 Sb.

Komora veterinárních lékařů České republiky – zákon č. 381/1991 Sb.

Notářská komora České republiky – zákon č. 358/1991 Sb.

Pokud se zaměříme na zřizovací zákony, zjistíme, že kromě Exekutorské komory ČR, byly všechny komory zřízeny poměrně brzy po demokratických přeměnách české společnosti v roce 1989. Pokud bych měl profesní komory v České republice nějakým způsobem rozdělit podle druhu činnosti, je možné se zjednodušením uvést 3 skupiny. Do první skupiny bych zařadil komory sdružující profese, jejichž náplní je péče o zdraví a život. Druhou významnou skupinu by tvořily profese poskytující právní poradenství. Poslední skupinu profesí bych charakterizoval jako profese technické, konkrétně v oboru staveb.

Stát nadal v podmínkách České republiky profesní komory určitými pravomocemi, které jsou jednak charakteru samosprávného, jednak z oblasti přenesené působnosti. Komory tak obdržely i určitá mocenská oprávnění, mezi kterými je nutné zdůraznit dohled nad řádným výkonem profese a s tím související disciplinární pravomoc nad svými členy, komory jsou zákonem zmocněny i k vnitřní normotvorbě. Do druhé skupiny oprávnění a zároveň povinností komor je možné zařadit i organizaci vstupu do profese.

Z pohledu personálního nejsou v některých profesních komorách členy pouze fyzické osoby, ale také osoby právnické splňující podmínky výkonu dané profese, vždy ale platí, že daná činnost musí být vykonávána prostřednictvím odborně způsobilých fyzických osob.

Přenechání správy některých záležitostí členům komor nemá rozměr jen demokratický, ale rovněž je nutné konstatovat i rozměr ekonomický, kdy takový systém snižuje náklady státu na činnosti spojené s regulací těchto profesí, protože profesní samospráva je financována pouze z vlastních zdrojů – nejčastěji nebo nejvýznamněji formou členských příspěvků a není tak napojena na veřejné rozpočty¹.

Tento aspekt nejvýrazněji odlišuje profesní samosprávu od jiných typů samosprávy.

Po právní stránce jsou profesní sdružení právnickými osobami veřejného práva zřízené zákonem. Profesní samospráva formou profesních komor je řazena mezi formy veřejnoprávní samosprávy, a to jednak vedle územní samosprávy a dále pak vedle samosprávy akademické, hospodářské, pojištěnecké a školské. Ve výčtu tak nalezneme samosprávy sdružující jak hlavním zaměřením nepodnikatelské subjekty, tak subjekty zřízené čistě za účelem podnikání. Na rozdíl ale např. od územní samosprávy, která je výslovně upravena v ústavním pořádku, není profesní samospráva výslovně v ústavním pořádku jmenována.

---

¹ Šefl, V. Právní a ekonomické aspekty povinného členství v profesních komorách. 1. vydání 2010. Brno : Právnická fakulta MU Brno, 2010. ISBN 978-80-210-5305-2. 2010, Brno.

Podstata její existence ale samozřejmě z ústavních předpisů vychází. Hned preambule Listiny základních práv a svobod se odvolává na samosprávné tradice našich národů, mezi něž bezesporu patří i tradice profesní samosprávy tak, jak bylo uvedeno výše. Dále čl. 20 odst. 1 Listiny základních práv a svobod stanoví pro každého právo se sdružovat spolu s ostatními ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.

2.2 DEFINIČNÍ ZNAKY VEŘEJNOPRÁVNÍ PROFESNÍ SAMOSPRÁVY

Z pohledu tématu této práce je významná část nálezu Ústavního soudu sp.zn. Pl.ÚS 40/06 k návrhu skupiny senátorů na zrušení § 3 odst. 1 zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, ve znění pozdějších předpisů, který ukládá každému lékaři, který vykonává lékařskou praxi, povinnost být členem České lékařské komory. Ústavní soud se zabýval otázkou nastavení systému povinného členství v České lékařské komoře a v té souvislosti zkonstatoval, že tato komora je veřejnoprávní korporací z hlediska formy jejího zřízení i z hlediska její dohledové funkce nad výkonem lékařské profese.

Rozhodnutí je pro veřejnoprávní korporace zajímavé ale také z pohledu vyjmenování jejich definičních znaků, mezi které soud zařadil:

1. zřízení zákonem
2. výkon veřejné moci vůči určité skupině obyvatel
3. právní subjektivita
4. personální základ jako zvláštní důvod členství
5. hospodářská a rozpočtová nezávislost na státu
6. odpovědnost za své jednání
7. jejich jednání nejen ve svém zájmu, ale i zájmu veřejném nebo obecném
8. dozor státu nad nimi a jejich činností
9. soudní obrana před jejich autoritativním rozhodnutím

Z pohledu této práce považuji za významné definiční body č. 3 a 5.

2.3 POSTAVENÍ PROFESNÍCH KOMOR V RÁMCI EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ

Na rozdíl od právního postavení profesních komor jako jedné části veřejné správy, nelze z tohoto postavení usuzovat na jejich zařazení do veřejného sektoru z ekonomického pohledu v užším slova smyslu, pro něž je charakteristické napojení na fiskální systém státu.

Nicméně komory jsou součástí neziskového nestátního sektoru a jejich hospodaření tak není např. přezkoumatelné podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. I přes toto zařazení komor do neziskového sektoru jim nic nebrání ve vytváření zisku, přičemž ani není vnitřními předpisy stanoven účel určení zisku, nepřímo tak lze vyvozovat, že

zisk by měl být užit pro účely, ke kterým jsou komory zřízeny a jak je popsáno dále.

3. FINANCOVÁNÍ HLAVNÍCH FUNKCÍ PROFESNÍ SAMOSPRÁVY

Na problematiku profesních komor bych se nyní podíval z pohledu financování jejich hlavních funkcí. Systém profesní samosprávy v České republice je možné charakterizovat jako smíšený² a komory tak vykonávají svou působnost nejen v oblasti vlastní samosprávy, ale stejně tak i v oblasti přenesené působnosti. Tomuto systému by měl odpovídat i systém financování, nicméně, jak bude naznačeno níže, systém financování v tomto směru není vyvážený.

3.1 PŘÍSTUP DO PROFESÍ

Zřizovací zákony upravují u každé profese podmínky vstupu do profese a proces celého přístupu. Do procesu je v určitém rozsahu zapojena každá z profesních komor, často ve spolupráci s orgánem státní správy, který má zřizovací zákon dané profese ve své gesci. Zákon tak ukládá komorám určitý rozsah povinností, nejčastěji organizaci profesní zkoušky, které ale nesměřují vůči členům dané komory. Naplňování těchto povinností financují komory samotné, jak ale bude uvedeno níže, zřizovací zákony upravují refundaci nákladů spojených s tímto okruhem činností.

Stát kromě této úpravy implementoval zákonem č. 189/2008 Sb., o uznávání odborných kvalifikací, i příslušnou evropskou úpravu³ a i v této oblasti jsou komorám, jako uznávacím orgánům, uloženy administrativní povinnosti spojené s přístupem poskytovatelů služeb z Evropské unie do profese v České republice. Komory přijímají žádosti o uznání kvalifikace a vedou správní řízení o těchto žádostech a dále jsou povinny ve speciálních seznamech nebo registrech evidovat i osoby vykonávající na území České republiky služby dočasně nebo příležitostně. Komory mají také informační povinnosti vůči svým partnerským uznávacím orgánům v rámci Evropské unie. V této chvíli se již připravuje novelizace evropské úpravy, která dále prohlubuje zejména administrativní spolupráci mezi uznávacími orgány, což bude mít bezpochyby dopad ve zvýšení nákladů na tuto oblast. S ohledem na liberalizaci pohybu poskytovatelů služeb evropská úprava nezatěžuje žadatele až na výjimky žádnými platbami a v této fázi se ani neuvažuje o z spolufinancování ze strany financí státní správy. Také tuto oblast tak komory financují z vlastních prostředků.

---

² Samospráva, teze dizertace [online]. Doc. JUDr. Zdeněk Koudelka. 2009 [cit. 2011-11-23]. Dostupné z http://old.avcr.cz/data/vzdelavani/dsc/obhajoby/koudelka_souhrn.pdf

³ Směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací

3.2 DOHLEDOVÁ A DISCIPLINÁRNÍ PRAVOMOC

Profesní komory jsou zřizovacími zákony pověřeny dohledem nad řádným výkonem profese a mají pravomoc nejen kontrolní vůči svým členům, ale i oprávnění v rámci disciplinárního řízení přezkoumat postup svého člena nejen z pohledu souladu s obecnými právními předpisy, ale stejně tak s vnitřními předpisy dané komory za předpokladu, že jsou zmocněny k jejich vydání zákonem, a v případě, že v řízení je prokázáno pochybení člena, může mu být uloženo disciplinární opatření. Právě tato pravomoc je jednou z charakteristik jejich veřejnoprávního postavení.

Tuto funkci tak stát svěřil přímo zákonnou úpravou samotným komorám, s určitými výjimkami, např. v případě dohledem nad exekutory. Dozorovou činnost u ostatních regulovaných i neregulovaných činností vykonávají státní orgány, u podnikatelských činností typicky živnostenské úřady, popř. další státní orgány, a tento dozor je tak financován přímo ze zdrojů státního rozpočtu. Na rozdíl od tohoto nastavení a způsobu financování, u profesních komor je tato oblast zcela finančně nezávislá na veřejných rozpočtech státu. Přestože tak toto oprávnění a zároveň povinnost je nastavena především v zájmu nečlenů komor - spotřebitelů služeb a stát jí uložil samotným komorám, tyto tuto činnost financují ze 100% z vlastních finančních prostředků. Profesní komory tak v tomto ohledu financují typicky veřejnoprávní služby, které by při jakémkoliv jiném způsobu nastavení regulace a dohledu nad těmito profesemi nesly orgány státu.

3.3 OCHRANA A PROSAZOVÁNÍ PROFESNÍCH ZÁJMŮ ČLENŮ KOMOR A SPRÁVA KOMORY

Stejně jako u jiných typů sdružení je významným a charakteristickým znakem profesního sdružování v komorách s povinným členstvím ochrana a prosazování profesních zájmů členů komor a vytváření podmínek pro výkon činnosti, růst odborné kvalifikace a profesionální úroveň členů. Tato funkce profesních komor je v zájmu jejich členů a je tak oprávněně její financování samotnými členy.

Stejně tak správa komor, tedy zajištění jejich běžného chodu, je směřována, kromě některých uvedených okruhů služeb nebo činností, ve prospěch jejich členů a z toho důvodu je tak financována z vlastních finančních prostředků komor.

U tohoto bodu jsem nucen zkonstatovat, že ze strany státní správy dochází k postupnému navyšování povinností vyplývajících především z tzv. přenesené působnosti státní správy a tedy činností, které nelze podřadit pod samosprávné funkce tohoto typu profesních sdružení.

Konkrétním případem je již schválený nový systém tzv. základních registrů veřejné správy⁴, ve kterém profesní komory povedou část těchto registrů, kterou musí propojit s celým systémem a průběžně vyměňovat základní data registrů. S tímto nastavením jsou tak spojené v prvotní fázi nemalé náklady na informační systém, technické zabezpečení a následně samozřejmě na správu registru. Celý nový systém registrů je jistě přínosem pro občany i např. podnikatelské subjekty, nicméně ani v tomto případě není plánovaná náhrada nákladů spojených s implementací a chodem nového systému profesním sdružením a tyto finanční náklady tak ponесou komory a její členové, přestože v případě jiných povinných subjektů podle tohoto zákona bude nový systém hrazen ze státního rozpočtu.

Dalším podobným případem je již spuštěný systém datových schránek⁵. Některé profese (advokáti a daňoví poradci) mají s účinností od 1. 7. 2012 zřízenou datovou schránku povinně ze zákona. Tato povinnost s sebou přináší i povinnosti pro komoru samotnou, konkrétně v současné době přijímání a zřizování schránek na žádost a po 1. 7. 2012 informační povinnost vůči správci datových schránek. Také tyto úkony s sebou nesou nezbytně finanční náklady, a přestože, na rozdíl např. od systému základních registrů, jehož zavedení by mělo být přínosem především pro fyzické i právnické osoby, byl systém datových schránek spuštěn prioritně pro usnadnění doručování ze strany orgánů veřejné správy, také v tomto případě stát ani nepřispívá na náklady spojené s nově uloženými povinnostmi profesním komorám. V tomto případě tak komory přímo nesou náklady systému zřízeného především ve prospěch státních orgánů.

4. ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROFESNÍCH KOMOR

Jak jsem již uvedl, činnost profesních komor s povinným členstvím je plně financována z vlastních zdrojů bez přímé závislosti na zdrojích z veřejných rozpočtů. Po shrnutí základních funkcí profesní samosprávy a zhodnocení nastavení jejich financování bych se nyní blíže zaměřil na strukturu základních příjmů profesních komor a rozdělil je takto:

4.1 PLATBY ZA PŘÍSTUP K VÝKONU ČINNOSTI

Samotné zřizovací zákony přiznávají profesním komorám právo k výběru platby (většinou zřizovací zákony definují tyto platby jako „poplatky“) za složení kvalifikační zkoušky jako podmínky pro vstup do profese. Tuto platbu tak nesou subjekty vně profesních komor a je spojena s náklady komor na správu přístupu do profese. V případě Komory daňových poradců ČR stanoví podmínky k přístupu do profese samotný zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a

---

⁴ Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech

⁵ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Komoře daňových poradců ČR, který zároveň stanoví povinnost pro uchazeče o zkoušku uhradit poplatek⁶ a zmocňuje k nastavení výše tohoto poplatku samotnou komoru. Komora ale není oprávněna nastavit vyšší poplatek autonomně, protože tato výše je stanovena Zkušební řádem, který je vydáván po dohodě s Ministerstvem financí ČR⁷. Právní úpravou přístupu do profese a rovněž tak poplatku se tak jedná o typickou veřejnoprávní úpravu pravomoci komory a náklady s ní spojené nesou subjekty, které jsou této pravomoci podrobeny.

Rozdílná situace je v případě již zmíněného uznávání odborné kvalifikace a dočasného nebo příležitostného výkonu činnosti, kde zákon komoře přiznává jen poplatek za samotné uznání kvalifikace a možnost zpoplatnění úkonů spojených s dočasným nebo příležitostným výkonem činnosti poskytovatelů služeb z Evropské unie zakazuje přímo evropská úprava.

4.2 ČLENSKÉ PLATBY ČLENŮ KOMOR UPRAVENÉ ZŘIZOVACÍM ZÁKONEM

Jedná se zejména o členské příspěvky v závislosti na právní subjektivitě členů těchto komor. Ve všech profesních komorách jsou členy fyzické osoby, v některých pak i osoby právnické. Jako poměrně zajímavé je nastavení evidence těch poskytovatelů, kteří nejsou fyzickým, ale právnickými osobami, kdy tyto subjekty nejsou členy komory a nejsou tak podrobeny ani platbám členských příspěvků, přestože komory mají povinnost tyto subjekty evidovat a nad jejich činnostmi vykonávat dohled. Toto nastavení vyplývá např. z právní úpravy zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců. Komora má v takovém případě bezpochyby nárok na náhradu nákladů spojených s těmito povinnostmi, nicméně je nereálné zkalkulovat přesnou výši takových nákladů a to především v případě dohledu nad výkonem činnosti, což v praxi činí problémy.

Z pohledu veřejných financí je nutné definovat protiplnění těchto plateb. Členské platby jsou jedním ze zdrojů financování určitého rozsahu služeb komory jejím členům, mezi které lze zařadit na prvním místě správu komory, dále vzdělávací akce, podpora informačních systémů. Tato protiplnění nelze podřadit pod veřejnoprávní služby profesních komor. Tyto členské platby ale slouží částečně i ke krytí typické veřejnoprávní pravomoci profesních komor – dohledové funkce, která je jim svěřena státní mocí.

Přestože tato pravomoc je zároveň povinností profesních komor a to veřejnoprávní, zřizovací zákony jim nepřiznávají nárok na náhradu

---

⁶ § 5 odst. 9 zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR

⁷ § 5 odst. 10 a § 11 písm. e) zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR

nákladů spojených s touto veřejnoprávní funkcí, kromě výjimek uvedených výše. Náklady tak nesou samotní členové komor a v této úpravě spatřují nejvýznamnější odlišnost od financování dalších typů veřejných samospráv. Otázka postavení a financování profesních komor má svůj ekonomický a právní pohled, osobně s ohledem na tuto skutečnost považuji za minimálně problémovou, ale to nejen z ekonomického pohledu, ne-li spornou premisu, že tyto profesní komory spravují veřejný majetek⁸, protože z hlediska financování a hospodaření mají profesní komory blíže spíše k soukromoprávním subjektům.

4.3 OSTATNÍ PLATBY ČLENŮ KOMOR

Tyto ostatní platby souvisí pouze se službami poskytovanými jednotlivými komorami, nejčastěji pak spojené se vzděláváním, zde se tak jedná o typický ekonomický ekvivalentní vztah plnění a protiplnění, často ziskového charakteru, a primárně tato oblast činnosti profesních komor vytváří ekonomický zisk.

5. MAJETEK PROFESNÍCH KOMOR

S otázkou financování profesních komor úzce souvisí otázka nakládání s jejich majetkem, protože se jedná o majetek ve vlastnictví subjektů veřejnoprávního charakteru, teorie tak hovoří o majetku veřejném⁹. Předmětem vlastnictví komory pak může být samozřejmě majetek movitý, nemovitý i majetek finanční.

Jak jsem již uvedl, profesní komory jsou subjekty s vlastní právní subjektivitou, tedy mimo jiné s právem nabývání, nakládání a zcizování vlastního majetku. V odborné praxi se můžeme setkat s názorem, vycházejícím také z konkrétního průzkumu, že právní úprava profesní samosprávy obsahuje slabou úpravu nakládání s jejich majetkem¹⁰.

Jak jsem již specifikoval výše, z pohledu charakteru majetku profesních komor s povinným členstvím považuji za významnou otázku jejich financování, nicméně tato skutečnost jen částečně ovlivňuje rozbor jejich úpravy správy majetku.

Nutné je tak rozvést tvorbu majetku profesní komory. Vydeme-li z teoretického předpokladu, že příjmy komory spojené se vstupem do profese, pokrývají náklady s tím spojené, pak tvorbu majetku

---

⁸ Havlan, J., Neumannová, H.K. K profesním komorám jako subjektům vlastnického a jiných majetkových práv., Právní zpravodaj, 2007, roč. 8, č. 4, s. 10-11

⁹ Janovec, M. Zájmová samospráva, Právní fórum, 2011, č. 5, s. 219

¹⁰ Havlan, J., Neumannová, H.K. K profesním komorám jako subjektům vlastnického a jiných majetkových práv., Právní zpravodaj, 2007, roč. 8, č. 4, s. 10-11

zabezpečují další příjmy komory. Jsou to jednak příspěvky jejich členů, které pokrývají základní funkce profesní samosprávy, s čímž souvisí i zajištění majetkového základu každé komory. Dále k tvorbě majetku přispívají především platby za další ekonomické činnosti poskytované komorami nejen členům, ale i třetím subjektům.

Zřizovací zákony upravují strukturu orgánů profesních komor včetně jejich pravomocí.

Základní rozhodovací pravomoc při nakládání s majetkem tak mají nejvyšší orgány komor - valné hromady členů nebo shromáždění. Tyto rozhodují jak o výši plateb členů, tak i o dalších platbách spojených s členstvím v komoře a rovněž o základních majetkoprávních otázkách komory.

Každodenní fungování komor včetně finančních otázek zajišťují výkonné orgány komor. Jejich rozhodnutí, a to nejen v majetkových otázkách, podléhají přezkumu nejvyšších orgánů. Zároveň každá z profesních komor má zřízeny kontrolní orgány vůči výkonným orgánům.

Problém může v chodu každé komory činit to, jak s nabytým majetkem, který je majetkem jeho členů, nakládat. Přestože na vedení komor nedopadá výslovně úprava obchodního zákoníku týkající se povinností při správě majetku, jistě nelze pochybovat o tom, že i vedení komor je povinno nakládat s majetkem s péčí řádného hospodáře. Praktický problém může ale v případě komor činit výklad této povinnosti, tedy to, zda správci majetku, tedy výkonné orgány, by měly klást důraz na zachování hodnoty všech majetkových podstat komory nebo činit kroky ke zhodnocení nabytého majetku, které ale na druhé straně mohou znamenat riziko a ohrožení prvně specifikovaného cíle.

Pokud bych měl zhodnotit výsledky a závěry průzkumu právní úpravy nakládání s majetkem profesních komor, je nutné upozornit na jejich dlouhodobé výsledky hospodaření, které jsou vyrovnané, ale často i přebytkové, čímž se odlišují od i nejvýznamnějších subjektů veřejné správy. Otázkou je, co je příčinou tohoto pozitivního stavu. Podle mého názoru je to skutečnost, že i přes případné slabiny v právní úpravě správy majetku, jsou výkonné orgány komor pod pravidelnou a podrobnou kontrolou jak jejich kontrolních orgánů, tak i nejvyšších orgánů, kterým jsou povinny předkládat zprávy o hospodaření v pravidelných ročních intervalech. V případě profesních komor jde také o užší vazbu mezi členy komory, jejími orgány a správou celé komory.

6. ZÁVĚR

Profesní komory se z hlediska právní teorie, ale i jejich praktického fungování, řadí mezi orgány veřejné správy. Nicméně, jak z této práce vyplývá, toto zařazení se jen částečně odráží ve způsobu jejich financování.

Pro orgány státní správy je jednoznačnou finanční výhodou skutečnost, že náklady na typicky veřejnoprávní funkce spojené se správou profesí spravovaných profesními komorami s povinným členstvím nesou v plné výši samotné komory a zajišťují tuto pravomoc i po personální stránce. Ze strany státu tak mají jen zákonem přiznanou možnost náklady spojené s některými těmito veřejnoprávními funkcemi vyžadovat po subjektech využívajících daných služeb. Bohužel je realitou, že stát na profesní komory přesouvá stále více povinností, které v případě profesí spravovaných orgány státní správy jsou hrazeny z veřejných rozpočtů, bez adekvátní finanční kompenzace těchto uložených povinností ze strany státní správy.

Na druhou stranu mohu zkonstatovat, že i přes neziskový charakter těchto subjektů tato profesní sdružení dosahují dlouhodobě vyrovnaných nebo dokonce přebytkových výsledků hospodaření a v těchto sdruženích nejsou řešeny žádné zásadní problémy a pochybení při správě majetku, čímž se významně odlišují od jiných subjektů veřejné správy - nejen státní správy ale i jiných samospráv, zejména územních.

Literature:

- Havlan, J., Neumannová, H.K. K profesním komorám jako subjektům vlastnického a jiných majetkových práv., Právní zpravodaj, 2007, roč. 8, č. 4, s. 10-11
- Hendrych, D., Správní právo, C.H. Beck, 2009, 837 s., ISBN 9788074000492
- Janovec, M. Zájmová samospráva, Právní fórum, 2011, č. 5, s. 219
- Průcha, P., Správní právo: obecná část, Nakl. Doplněk, 2007, 418 s., ISBN 9788072392070
- Šefl, V., Právní a ekonomické aspekty povinného členství v profesních komorách. 1. vydání 2010. Brno : Právnická fakulta MU Brno, 2010. ISBN 978-80-210-5305-2. 2010, Brno.
- Samospráva, teze dizertace [online]. Doc. JUDr. Zdeněk Koudelka. 2009 [cit. 2011-11-23]. Dostupné z http://old.avcr.cz/data/vzdelavani/dsc/obhajoby/koudelka_souhrn.pdf
- Nález Ústavního soudu ze dne 12. 8. 2008, sp.zn. Pl.ÚS 40/06
- Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře
- Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR
- Směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací
- Zákon č. 189/2008 Sb., o uznávání odborných kvalifikací
- Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Contact – email

sefl@kdcpr.cz